

Beknopt verslag commissie Wonen & Ruimte van de gemeenteraad Emmen op maandag 10 januari 2022 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer W.L.H. Moinat
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer J. Otter, de heer R. van der Weide
De commissieleden	:	de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer L. Herbers (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kilinçi (PvdA), mevrouw M.E. Harms (PvdA), de heer H. Smit (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer M. Meijer (VVD), mevrouw T.C. Hoogeveen-Enzing (D66), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer M. Kuiper (SP), de heer J. Grethe (Vitaal Emmen), mevrouw S.D. Kort (STIP)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Moinat opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Voorstel is punt 7B direct na de presentatie (punt 3) en daarna 7C te behandelen, omwille van de sprekers. De commissie gaat hiermee akkoord. De agenda wordt met deze volgordewijziging vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Otter meldt dat het bij nader inzien de toezegging om de actualisatie van de Woonvisie voor de raadsverkiezingen te behandelen, lastig wordt na te komen. Wel is het de bedoeling het concept in de februaricommissie te behandelen via de een C-discussie.

3. Presentatie: Transitievisie Warmte

De heer Van Straten (gemeente Emmen) houdt de presentatie.

Wethouder Van der Weide vult aan dat gekozen is voor deze presentatie, daar vanwege te weinig aanmeldingen (vier) de raadsbijeenkomst in november niet doorging.

7. Bespreken B-stukken

7B. Transitievisie Warmte

Sprekers

De heer Hilgen (EOP Oranjedorp en energiecoöperatie Nieuw Oranjepoort) meent dat de Transitievisie Warmte nog niet in januari is vast te stellen. Verschillende stakeholders, onder wie inwoners en EOP's, zijn onvoldoende betrokken bij de totstandkoming en enkele onderwerpen zijn onvoldoende uitgewerkt. De informerende raadsbijeenkomst in november ging niet door. Door tijdsdruk wordt de visie er nu doorheen gejaagd. De raad heeft te weinig tijd gehad om dit met de inwoners inhoudelijk te bespreken. Hooguit een week voor de platformoverleggen kreeg de EOP de stukken toegestuurd, te krap voor bestudering en een adequate reactie. Tijdens de digitale overleggen mocht de EOP omwille van de tijd maar één vraag stellen, de rest moest schriftelijk. Is dit de interpretatie van Democratie Dichterbij? Is zo het vertrouwen in de lokale politiek te vergroten? De EOP baalt van deze werkwijze en voelt zich door de gemeente niet serieus genomen. In plaats van de individuele aanpak, waarin de sterksten hun zaken het eerst voor elkaar hebben, ziet de EOP liever een collectieve aanpak, in het belang van onder meer mensen in armoede. In verschillende dorpen en wijken zijn initiatieven om woningen aardgasvrij te maken als startprojecten met uitvoeringsplan. De komende vijf jaar moet duidelijk worden of de aanleg van warmtenetten in wijken als Emmerhout mogelijk is. De vrees is dat de gemeente zo'n net hoe dan ook uitrolt en de bewoners

onder druk zet om mee te doen. De EOP ziet een andere participatie voor zich. Natuurlijk is dit nog maar een visie, maar de definitie ‘mening uiten’ is i.c. niet van toepassing. De EOP meent dat ingevolge de Klimaatwet de bewoners mee moeten doen, denken en beslissen als gelijkwaardige partner. Het gaat immers om hun eigen woonomgeving.

VVD vraagt naar een technisch-inhoudelijke reactie op de Transitievisie.

De heer Hilgen gaat het vooral om burgerparticipatie bij het komen tot een wijkuitvoeringsplan. Dat kan individueel. De EOP wil dat liever wijksgewijs op kleine schaal (isolatie e.d.). Daar men de bewoners het beste kent, wil de EOP de zaken samen met de gemeente uitwerken om ‘het recht van de sterkste’ uit te sluiten. Qua techniek moet worden gekeken naar de diverse mogelijkheden per wijk via maatwerk, bijvoorbeeld de koppeling Oranjedorp-GZI Next. Elders kan warmte uit de bodem of oppervlaktewater worden betrokken. De gemeente is daarbij voorwaardenscheppend.

De heer Bouma (Wijkbelangen Emmerhout en Expeditie Emmerhout Energieneutraal) onderschrijft het betoog van de heer Hilgen van harte. Het eerste aandachtspunt in de Transitievisie is ‘iedereen doet mee en de zwakste schouders krijgen voorrang’. Energiearmoede – waar 10% van de gemeente mee moeten dealen – wordt echter nauwelijks genoemd. In plaats van beginnen bij wijken en dorpen met de meeste energie ziet Emmerhout het liefst voorrang voor bewoners met de smalste beurs die de meeste steun nodig hebben, technisch, sociaal en financieel. Dit is cruciaal voor het succes van een rechtvaardige energietransitie. Wie gaat de hogere rekening betalen? De lage energielasten van een duurzame woning hebben veel meer invloed op een smalle dan op een rijkge vulde beurs. Naast techniek zijn in de Transitievisie ook thema’s milieu en ‘de mens in bredere context’ relevant. Die integraliteit ontbreekt volledig. Emmerhout is als eerste wijk in 2017 aangewezen door provincie en gemeente om in 2027 energieneutraal te zijn als wijk met de meeste energie. Emmerhout ontbreekt echter bij de vier voorgestane pilotgebieden. Ondanks de ambitieuze ambitie van energieneutraliteit is Emmerhout er vol voor gegaan. De inwoners betreuren dat de gemeente in 2019 voorrang gaf aan de industrie waar meer CO₂-winst is te behalen. Emmerhout denkt dat beide doelgroepen naast elkaar kunnen lopen. Het participatieproces van lange adem en kleine stapjes is heel taai om bewoners mee te krijgen. Jammer dat de door hen in de pilot gestoken energie niet gewaardeerd wordt. Emmerhout wil graag met andere EOP’s, coöperaties e.a. aan de slag met wijkuitvoeringsplannen. De gemeente moet achter haar bureau vandaan komen en kijken waar daadwerkelijk de meeste energie zit. Er komt 25 miljoen beschikbaar uit het Volkshuisvestingsfonds om woningen uit Angelslo, Barges, Emmerhout en Veenoord te verduurzamen. Hier is sindsdien niets meer van vernomen. Emmerhout pleit voor een startbijeenkomst en betrokkenheid bij de uitwerking per wijk. Vanwege te weinig betrokkenheid van Emmerhout en te weinig tijd voor raadsleden om met bewoners in gesprek te gaan – waartoe Emmerhout te allen tijde bereid is – dringt Emmerhout aan op het heroverwegen van het voorliggende besluit.

CDA vraagt of Emmerhout wil worden toegevoegd aan het rijtje Parc Sandur-Rietlanden-Delftlanden-Nieuw Dordrecht-Oranjedorp.

De heer Bouma bevestigt dat.

Eerste termijn

D66 vraagt naar de reden voor de late aanbieding van de Transitievisie. In 2021 had die al gereed moeten zijn en volgens insprekers zijn lang niet alle bewoners meegenomen. De opzet die aangeeft wat wel of niet kan, is prima, maar er spreekt weinig ambitie uit. Het voelt aan als een hete aardappel die wordt doorgeschoven aan het nieuwe college. Goed dat samenwerking in BOCE-verband is gezocht bij de uitgangspunten. Logisch dat als eerste naar de quick wins van Emmerhout wordt gezocht, maar juist de onwilligen kosten veel tijd. D66 stelt voor hen meteen mee te nemen in alle informatie- en communicatierondes om tijdig de doelen te halen. Uit het stuk ademt weinig daadkracht, het blijft bij ‘proberen’ en ‘streven’. In februari 2019 werd het haalbaarheidsonderzoek van een warmtenet op het GETEC-terrein aangekondigd – al bijna drie jaar geleden. De voortgang werd vertraagd van zomer 2019 naar juni 2020. Waarom is nog vijf jaar nodig om uitsluitel over Angels-

lo te krijgen? Hoe realistisch is dit in relatie tot de deadline 2030? Daarom zijn deadlines voor de wijkuitvoeringsplannen nodig, zodat de raad dit kan controleren c.q. bijsturen. D66 roept de andere fracties op hierin mee te denken. Voorstel is per liefst vijf jaar te monitoren of het proces nog in de juiste richting zit: dit kan toch niet waar zijn? In de visie staat vooral wat niet wordt gemonitord. Wat wordt wél gemonitord? Kan de wethouder de raad een jaarlijkse update toezeggen? Wat vinden de andere fracties hiervan?

ChristenUnie herkent zich in het gevoel van D66. Vreemd dat Emmerschans, Barger-Oosterveld en Noord- en Zuidbarge niet zijn genoemd: dit lijkt wel belangrijk. Waarom is Lefier met zijn grote woningcontingent niet uitgelicht? Hier mag qua prestatieafpraak wel wat dwang op komen in plaats van niet lijdzaam wachten. Proceswarmte levert erg veel energie op; in dit 70%-aandeel is de meeste voortgang te boeken. Dit moet parallel aan de wijk- en dorpsprojecten lopen. De grote Emmense ambitie waterstof komt te weinig uit de verf. De link met woningen is lastig, maar de ChristenUnie verwacht hier meer ambitie. De visie is te vrijblijvend door de individuele benadering, de fractie wil grote spoed om de deadlines 2030 en 2050 te halen. Vanwege de vertraging is er haast gemaakt met de visie. Maar het kan niet zo zijn dat de EOP's zich min of meer gepasseerd voelen. De fractie pleit voor een goede balans in afstemming en samenwerking. De opzet van het stuk is goed, met een adequate volgorde in de bekende technieken.

PvdA ziet de visie als mooi startpunt om te komen tot een energieneutrale gemeente. Hierin is maatwerk belangrijk op basis van vrijwilligheid. Hoe verhoudt zich dit tot inwoners met weinig financiële armsglag of onwilligen? In hoeverre betekent vrijwilligheid ook echte keuzevrijheid? Welke toekomstige rollen voorzien B&W voor woningcorporaties en netbeheerders? De financiële impact op minder draagkrachtigen baart nog steeds zorgen, zoals verwoord in de motie 'Energiearmoede' bij de laatste begrotingsbehandeling. Deze doelgroep heeft niet te middelen om bepaalde keuzes te maken, zoals onvoldoende afloscapaciteit om mee te doen met energiebesparingsregelingen. Hoe wil het college te grote belasting van deze groep voorkomen?

SP ziet de noodzaak om alles op alles te zetten om het verbruik van fossiele brandstoffen te vervangen door alternatieve bronnen. Om de doelen te bereiken moet de gemeente continu in gesprek blijven met de EOP's voor hun zeer waardevolle adviezen. Plannen om wijken stapsgewijs af te sluiten van het gas voor alternatieven kunnen alleen succesvol zijn bij bewonersparticipatie vanaf de start, op vrijwillige en betaalbare basis. Op energiearmoede zit niemand te wachten. Bemoedigend is de concrete interesse uit bepaalde buurten en wijken. De SP wil het woord 'samen' in de titel van de visie met hoofdletters schrijven als leidraad in de verdere uitwerking.

STIP wil de Transitievisie vooral samen doen. Samen met de inwoners én woningcorporaties, die in 'gemengde' woningblokken huur-koop ook de woningbezitters moeten meenemen in de kosten- en energiebesparende verduurzaming. Vanwege de relatief veel oude(re) woningen in de gemeente is isolatie een groot goed. Is het niet verstandiger juist de mensen met een smalle beurs als eersten te bereiken, zodat hun energielasten laag blijven? Prettig dat het goede visiestuk ook kijkt naar andere bronnen dan wind- of zonne-energie. Jammer dat insprekers zich nu al gepasseerd voelen. Juist inwoners en EOP's zijn essentieel in de gezamenlijke aanpak met maatwerk per wijk of dorp. STIP staat immers voor het begrip 'samen'.

LEF! ziet in de visie duidelijk dat de gemeente het stadium 'sense of urgency' voorbij is. De mogelijkheden en uitdagingen zijn duidelijk omschreven, maar te weinig concreet. De opgave is immens en zal de hele gemeenschap raken. Naast interactie met de inwoners moet de gemeente ook die met de rijksoverheid inbouwen in relatie tot een stuk inkomenspolitiek qua energiearmoede. LEF! kan zich in principe vinden in de keuze voor bepaalde wijken en dorpen, met een goede balans tussen individueel maatwerk en collectieve veranderingsprocessen. Het begin mag op vrijwillige basis zijn,

met een hele gemeente energieneutraal maken krijgt uiteindelijk elke inwoners te maken. De fractie had bij de voorgestane samenwerking juist een prominentere rol gezien voor de EOP's met hun goede netwerk richting inwoners. Niet alleen in het voortraject, maar juist ook straks in de uitvoering. De gemeente moet hen ondersteunen met meer budget en externe expertise.

Wakker Emmen stelt dat om ingevolge het Klimaatakkoord van het gas af te komen, drie redenen zijn: stoppen met de gaswinning in Groningen, stoppen met CO₂-uitstoot en minder of geen afhankelijkheid van de gasimport uit het buitenland. Het is moeilijk – op dit moment haast onmogelijk – in de praktijk een vergelijkbaar goedkoop alternatief met minder CO₂-uitstoot te vinden. ‘Redelijk alternatief’ in het raadsvoorstel klinkt mager. De gemeente wil toch een betaalbaar en minstens even rendabel alternatief met minder CO₂-uitstoot, dat technisch mogelijk is? De stelling in de visie (1.5) dat vrijwilligheid uitgangspunt is, is in strijd met de passage op blz. 11 dat de gemeente dwang zo lang mogelijk wil voorkomen, maar niet kan uitsluiten. Graag een uitleg. Participatie is essentieel. Wakker Emmen mist bij de ‘meedenkgroep’ technici met verstand van alternatieve energie. Volgens het voorwoord wil Nederland qua warmtevoorziening niet afhankelijk zijn van het buitenland, de samenvatting omschrijft dit als ‘minder afhankelijk’. Het doel minder CO₂-uitstoot bevat verschillende factoren en wordt daarom niet betrokken in de visie (blz. 11) bij de keuze uit de diverse technieken. De media berichten over het voornemen van de EU om gas en kernenergie een groen stempel te geven, wat de klimaatdoelen ondermijnt. Er zijn grote verschillen in beleid tussen EU-staten: Nederland wil van het gas af en kerncentrales bouwen, Duitsland wil juist aan het gas en sluit zijn kerncentrales en meerdere Zuid-Europese landen investeren weer heel veel in kernenergie. Hoe verhoudt zich dit tot de ambities in deze warmtevisie?

VVD begrijpt dat de doelen in de visie moeten worden gehaald. Niemand wil dwang, maar veel fracties vragen wel om voortgang: een interessant dilemma. In hoofdlijnen kan de VVD zich vinden in de Transitievisie Warmte. EOP Parc Sandur doet twee goede aanbevelingen: andere technieken en/of bruikbaarheid onderzoeken en de visie als prefase in plaats van vastliggende route. Graag een reactie van het college. De visietermijn loopt tot 2050, maar zonder tussendoelen. Die lijken de VVD verstandig om te zien of de gemeente nog op koers ligt. Is het een idee pilots op te zetten om inwoners van de werkzaamheid te overtuigen? Veel landelijke subsidies zijn bureaucratisch en afstandelijk. Is het niet beter die te decentraliseren naar een lokaal loket om inwoners te ondersteunen? Voorkomen moet worden dat de klimaatdiscussie elke keer doodslaait door energiearmoede. Immers, veel mensen huren van wooncorporaties en die moeten inderdaad ondersteund worden, maar eigenaren moeten hun investeringen helemaal zelf dragen. Dit noopt tot onderzoek naar de onderlinge verhoudingen in de woningmarkt en betaalbaarheid per doelgroep.

CDA betoogt dat woningisolatie op iets langere termijn kan bijdragen aan de draagkracht van minima. Energiearmoede speelt echter nu acuut. Daarom is isolatie op heel korte termijn voor minder draagkrachtigen nog niet haalbaar. Dit vraagt om kortetermijnactie, zeker daar de gasprijzen voorlopig hoog lijken te blijven. Hierop komt het CDA in de rondvraag van de commissie Samenleving op 11 januari terug. Terecht legt de presentatie, los van toekomstig te ontwikkelen technieken, de focus eerst bij isolatie op alle mogelijke plekken. Immers, energie die je kunt besparen, hoeft je ook niet op te wekken. De eerste tijd zijn inwoners niet tot deelname aan de warmtetransitie te dwingen. Echter, warmte wordt op termijn wel een collectieve nutsvoorziening zonder vrije keuze in leverancier, naast de industriële warmteopwek. Het CDA pleit ervoor dat gemeenten in regie blijven bij de exploitatie van warmtenetten in welke vorm dan ook. De fractie wil hiermee waken voor de situatie in Amsterdam waar indirect Chinese investeerders de prijs van warmteaanvoer bepalen, het ACM-toezicht ten spijt. Emmerhout hoort wat het CDA betreft als vijfde thuis in de pilotzones. De EOP's Oranjedorp, Emmerhout en Parc Sandur vragen om meer betrokkenheid in het vervolgproces. De visie beschrijft informatie over de thans zichtbare mogelijkheden. Andere technieken zijn welkom, maar iedere reis begint met een eerste stap. De insprekers moeten de visie niet te zwaarwegend ma-

ken: hierin staan de vier uitgangspunten op blz. 10 centraal voor de periode tot 2050. Inbouwen van tussenstappen lijkt verstandig om te bepalen of de gemeente nog goed op weg is. Hoe ingewikkeld de energietransitie ook mag zijn, zeker met de verschillen in beleid in de EU, de fractie wil rustig dit transitieproces voortzetten met de eerste focus op isolatie. Er komt een moment dat er geen aardgas meer beschikbaar is om te verwarmen en daarop moet de gemeente dan voorbereid zijn. Deze visie is hiertoe de eerste stap.

Reactie college

Wethouder Van der Weide wijst op de Transitievisie Warmte als eerste stap in het proces onder regie van de gemeente. De commissie denkt wat verschillend over de betekenis van de visie. Het college ziet het vooral als startschot met een menukaart met technieken per soort gebouw of per wijk/dorp. Het grote gasverbruik impliceert een megaverbouwing van de gebouwde omgeving in Emmen. Voor de ambitie is een reële insteek gekozen om het tempo te kunnen kiezen dat voldoende tijd voor de uitvoering geeft. In het land zijn voorbeelden waar ‘te snel’ ten koste ging van de zorgvuldigheid. Daar dit thema ieder gebouw object raakt, kozen B&W voor zorgvuldige participatie van de stakeholders (corporaties, BOCE-gemeenten, EOP’s) bij deze visie. In één digitaal en drie fysieke platformoverleggen zijn de EOP’s geconsulteerd. De ene EOP wil meteen concreet worden, de andere wil meer tijd nemen voor betrokkenheid in de uitvoering, wanneer de definitieve techniekkeuze plaatsvindt. Het college betreurt de reflectie van Oranjedorp, dat was niet de bedoeling. In de ‘meedenkgroepen’ nemen ook deskundige zitting om technische expertise in te brengen. De corporaties zijn met hun grote woningvoorraad een belangrijke schakel in de warmtetransitie. De afgelopen zijn her en der al zijn woningen geïsoleerd of zijn woningblokken al van het gas afgegaan of geüpgraded naar een bepaald energielabel. In de wijkuitvoeringsplannen moeten deze plannen geïntegreerd worden, zodat woningeigenaren efficiënt kunnen aanhaken. De visie is niet in beton gegoten, maar is een startschot voor de samenwerking, conform de intentie van de EOP’s. Net als in Coevorden is dit raadsvoorstel uitgesteld van december naar januari. Het vierde platformoverleg in december bleek uiteindelijk niet fysiek te kunnen en moest alsnog digitaal. In de Begroting 2022 is gekozen tot meer inzet op de industrie, uit oogpunt van bezuiniging en de belangen van de lokale economie en werkgelegenheid. De gemeente faciliteert het restwarmteproject van GETEC. De businesscase blijkt heel lastig en tijdrovend rond te krijgen. De gemeente is uiteindelijk afhankelijk van investeerders en afnemers op lange(re) termijn. Niettemin blijven B&W hoop houden dat dit project uiteindelijk kans van slagen heeft. Daarom is in de wijken een andere aanpak voorgestaan, door de uitvoering met isolatiemaatregelen af te laten trappen in de meest kansrijke wijken Angelslo, Barges, Emmermeer en Emmerhout. In laatstgenoemde wijk vol energie is de warmtetransitie ooit afgetrapt; de EOP-wens om prioritaire deelname bij de pilots is begrijpelijk. Het niet-noemen van Emmerhout is geen diskwalificatie, de wijk verdient zeker een bijzondere plek in de visie. Het haalbaarheidsonderzoek naar een warmtenet in Emmerhout is behoorlijk intensief. Het college wil de tussentijd gebruiken om vier wijken met veel verouderde panden te gaan isoleren als quick win. Die focus moet gemeentebreed worden, want energie die niet wordt verbruikt, hoeft niet te worden opgewekt. B&W zijn er nog niet uit of in Emmerhout isolatie dan wel het warmtespoor het instrument is om de bewoners mee te krijgen. Naast de woningtransitie wordt hard gewerkt aan een masterplan voor verduurzaming van de industrie. De taaie materie en het meekrijgen van partijen om initiatieven haalbaar en betaalbaar te krijgen, is helaas tijdrovend. De aandacht die meerdere partijen vragen voor betaalbaarheid in relatie tot energiearmoede, is begrijpelijk. Op korte termijn zijn er zeker maatregelen als isolatie mogelijk, voor de betaalbaarheid op lange termijn is een rijks-pakket nodig voor de financiering voor de gebouwde omgeving. Iedereen staat achter het begrip ‘woonlastenneutraliteit’ in het Klimaatakkoord. Dit bewaard laten worden vereist dat de stakeholders elkaar scherp houden om de energielasten haal- en betaalbaar te houden. Uiteindelijk moet de hele gemeente in 2050 van het aardgas af zijn. Dit noopt tot een zoektocht naar alternatieven, die met een zekere dwang gepaard gaat. In de beginjaren is er meer keuzevrijheid. De passages in de visie lijken elkaar tegen te spreken wat dat aangaat, maar aanpassing van landelijke wet- en

regelgeving is niet uit te sluiten om mensen verplichtend te laten meedoen met collectieve oplossingen. De eerstvolgende stap is concretisering via de wijkuitvoeringsplannen onder de motto's 'samen' en 'gelijkwaardig'. B&W willen die adequaat vormgeven in het participatieproces, met haalbare deadlines. Hiervoor worden de komende tijd de middelen en menskracht beschikbaar gesteld. De door Parc Sandur aangedragen technieken die realistisch en haalbaar lijken, zijn opgenomen in de visie. Iedere vijf jaar wordt de visie herijkt naar de dan technische stand van zaken. Dankzij het Volkshuisvestingsfonds zijn in de gemeente Emmen bijna 1.800 woningen te verduurzamen. Het college blijft zich oriënteren op landelijke financieringsmogelijkheden om de enorme transitieopgave financieel aan te kunnen. De vraag van Wakker Emmen over het niet-betrekken van minder CO2-uitstoot bij de keuze uit diverse technieken (blz. 11) wordt schriftelijk beantwoord.

Insprekers

De heer Bouma (Wijkbelangen Emmerhout en Expeditie Emmerhout Energieneutraal) begrijpt niet waarom een wijkuitvoeringsplan in Emmerhout volgens B&W niet mogelijk zou zijn, zeker als er middelen uit het Volkshuisvestingsfonds beschikbaar komen. Het uitvoeringsplan kan langs twee sporen: verduurzaming van het totale woningbezit en de ontwikkeling van een warmtenet of andere technieken. Dat de VVD veronderstelt dat mensen met energiearmoede alleen huurders zijn, is niet terecht. Ook eigenaren die hun woning van een corporatie kochten, worden hierdoor getroffen en hebben wel degelijk steun nodig om hun woning te verduurzamen.

De heer Hilgen (EOP Oranjedorp en energiecoöperatie Nieuw Oranjepoort) ziet een heel mooie gemeenschappelijke taak. Helaas wordt in het hele document nauwelijks een visie gegeven op de burgerparticipatie. Het blijft bij een opsomming van stakeholders: een gemiste kans. Burgerparticipatie is ingewikkeld: het is een kwestie van experimenteren, samen successen vieren en met elkaar ontdekken of iets wel of niet werkt. De EOP is gewend aan deze werkwijze, maar vertegenwoordigt niet alle inwoners (boeren, bedrijven etc.). Overall voorwaarde is wel een aanpak bottom-up: alles wat van bovenaf opgelegd wordt, is gedoemd te mislukken.

Tweede termijn

CDA wijst er bij de term 'kostenneutraliteit' in het Klimaatakkoord op dat na decennialang genieten van goedkope energie, de komende periode energie hoe dan ook een groter beslag op de portemonnee zal leggen. Dit maakt dat isoleren als stap 1 ongelooflijk belangrijk is. Over vrijwilligheid versus dwang in de energietransitie: net als bij vaccinatie kunnen de ontwikkelingen er op gegeven moment toe nopen dat onttrekken aan collectieve nutsvoorzieningen niet langer houdbaar of betaalbaar is. Natuurlijk zal er ooit sprake zijn van enige dwang, maar dat speelt pas over 15-20 jaar. Emmerhout roept terecht op, een plek te krijgen in de experimenteergebieden. Voor een warmtenet ligt qua nabijheid van het GETEC-park Angelslo meer voor de hand dan Emmerhout of Bargeres. De fractie is blij met de oproep van de sprekers tot samenwerking, maar wil de besluitvorming over deze warmtevisie niet verder uitstellen. Na deze startvisie kan men met elkaar op weg naar een energieneutraal en gasloos Emmen in 2050.

VVD informeert of het college ook de tuinbouw meeneemt in het masterplan verduurzaming industrie als bijzondere sector, die op dit moment specifieke problemen kent. Liggen de gemeentepanden op schema bij de upgrade naar zuinigere energielabels?

Wakker Emmen meent dat de gemeente op een of andere manier de vinger aan de pols moet houden bij de voortgang. Onlangs namelijk werd de energierekening voor wijkbewoners in Assen na aansluiting op een warmtenet ineens met tientallen euro's verhoogd. Dat voelt sneu, terwijl het verbruik duurzaam is.

STIP vraagt zich af hoeveel panden in de gemeente al van het gas af zijn.

ChristenUnie is content met de constructief-kritische opstelling van de sprekers en dankt hen voor de uitgestoken hand. Samenwerking met hen is een goede zaak. De inbreng van commissie spitst zich toe op een integrale aanpak, gericht op succes en met besef van de noodzaak. De fractie steunt het pleidooi om Emmerhout te laten aanhaken bij de wijkuitvoeringsplannen en wenst het college veel succes voor het vervolg.

D66 begrijpt dat een visie niet volledig concreet kan zijn. De gemeente moet in 2050 echter wel energieneutraal zijn. Daartoe ontbreken de piketpalen in de visie in vervolg op de wijkuitvoeringsplannen als eerste stap. Al jaren is de energietransitie onderwerp van discussie in de raad. De fractie schrikt daarom wat van de omschrijving ‘startschot’ door de wethouder. Emmerhout heeft al enkele stappen gezet en moet zeker meegenomen worden bij de uitvoeringsplannen, met adequate participatie. Die insteek lijkt er wel te zijn in de visie en de toelichting van de wethouder. Zijn er al investeerders voor het warmtenet vanaf het GETEC-terrein? Er zijn er al afnemers? De gemeente zelf kan die rol ook aannemen met haar vastgoed en het publieke zwembad Aquarena. Herijking van de visie moet zeker vaker dan vijf jaar gezien alle mogelijke (toekomstige) technieken.

PvdA lijkt het goed dat Emmerhout wordt meegenomen in de wijkuitvoeringsplannen.

Reactie college

Wethouder Van der Weide vindt het mooi van spreker te horen dat Emmerhout nog steeds vol energie en initiatief zit om als vijfde wijk mee te gaan met de uitvoeringsplannen. B&W zullen daar zeker niet voorliggen, mits dat haalbaar is en goede samenwerking mogelijk is. Voor de raadsvergadering wordt de betreffende passage in de visie navenant aangepast. Naast Emmerhout worden ook de overige niet-opgenomen wijken op voorspraak van de ChristenUnie alsnog toegevoegd aan de visie. In eerste instantie wordt nu eerst verkend of de businesscase rendabel kan worden. Pas daarna worden de investeerders gezocht. Daarnaast is daarbij ook commitment van afnemers (met name grootverbruikers met langdurig contracten) nodig. De gemeente faciliteert, stimuleert en legt waar mogelijk verbindingen. Het Aquarena aansluiten is op zich een goed idee: de technische mogelijkheden zijn er. Maar het bad ligt wel ver van het GETEC-park af. Dit is dus alleen rendabel als het net wordt uitgerold in de richting van de Rondweg, met een vertakking naar Angelslo. Een actuele update rond de energietransitie in de tuinbouw volgt schriftelijk. Bij verschillende corporatieprojecten zijn woningen in de gemeente aardgasvrij gemaakt. Per 1 juli 2018 mag nog uitsluitend gasloos nieuw worden gebouwd. Dus er zijn zeker voorbeelden aanwezig in de gemeente.

CDA weet dat het ACM warmtenetten relateert aan de gasprijs; de warmte-exploitanten mogen daar niet excessief aan verdienen. Maar op enig moment is er geen gas meer beschikbaar en komt warmte op de vrije markt. Vandaar de suggestie om de gemeente te laten participeren in de warmtenetten.

Wethouder Otter noemt de realisatie van een volledig energieneutrale hoogbouwflat door Lefier in Emmermeer. Daarnaast is al enkele jaren ervaring met ‘passief bouwen’ door een lokale architect. Er blijft nog genoeg te verduurzamen aan de eigen gemeentepanden. Na een jaar vertraging wordt gewerkt aan een concreet voorstel, nog dit kwartaal, om een groot aantal gemeentebouwwerken via zonnepanelen minimaal naar energielabel C te brengen. In de RUD is meer budget vrijgemaakt voor energietoezicht op de verduurzamingsplicht voor alle particuliere pandeigenaren. Als de gemeente een vinger in de pap wil blijven houden bij warmtenetten, is deelneming een optie – mits wettelijk toegestaan. Deze verkenning heeft nog niet plaatsgevonden in afwachting van de businesscase. Bij de jaarlijkse prestatieafspraken is de ene corporatie actiever dan de andere. Woonservice is in Veenoord voortvarend bezig, Domesta heeft nagenoeg alle woningen minimaal op label C via gratis zonnepanelen. Lefier heeft vele honderden woningen al verduurzaamd en was een tijdlang van zins al haar vastgoed ‘nul op de meter’ te maken. De investeringen zijn zo hoog dat dit niet haalbaar bleek. Lefier wacht nu eerst de keuzes naar aanleiding van de wijkuitvoeringsplannen af. De gemeente is niet alleen bezig met overleg, er lopen diverse proeftuinen tot verduurzaming van wonin-

gen. Deze ervaringen zijn te gebruiken bij de besteding van de middelen uit het Volkshuisvestingsfonds. Wel is een breder en sluitend kader qua subsidies en financiering nodig om meer partijen mee te krijgen. Een eigen bijdrage voor elkaar krijgen is al moeilijk.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel (vooralsnog) als B-stuk naar de raad gaat.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

5. Rondvraag

D66 ziet dat zijn suggesties bij de recente invoering van diftar geleidelijk zijn overgenomen met de plaatsing van luiercontainers, extra zakken voor vrijwillige inzamelaars van zwerfafval, de compensatie voor mensen met medisch afval en nu de GFE-zuilen voor hoogbouwbewoners. Complimenten hiervoor. Geldt laatstgenoemde compensatie met extra stortingsmogelijkheid ook voor de bewoners van laagbouw die afhankelijk zijn van ondergrondse containers? Of moeten zij dan een extra GFT-container aanvragen? En hoe wordt dit dan gecommuniceerd?

Wethouder Van der Weide antwoordt dat bewoners van laagbouw (grondgebonden woningen) hun afval kwijt kunnen in de GFT-container. Die van hoogbouw krijgen een GFE-zuil. Mochten inwoners tussen wal en schip dreigen te raken, kunnen zij zich bij de gemeente melden.

Wakker Emmen weet dat de compensatie via GFE-zuilen bij hoogbouw is geregeld. Is dat voldoende in de tijd doorberekend tot alle zuilen zijn gerealiseerd? De klachten over niet-werkende pasjes voor luiercontainers zijn inmiddels opgelost. Hebben deze problemen tot illegale stortingen geleid? Werken de pasjes voor de kleine sorteerstraten wel? Heeft dit tot illegale dumpingen geleid?

Wethouder Van der Weide geeft aan dat in de compensatieberekening het gemiddelde GFT-aanbod is verdisconteerd, afgezet tegen de realisatieperiode (uiterlijk 1 juli) voor alle GFE-zuilen. Rond de sorteerstraatjes waren wat aanloopproblemen vanwege de gewenning aan de pasjes. Die zijn bedoeld om storting van restafval daar te voorkomen. Inmiddels blijken behoorlijk wat huishoudens geen afvalpas te hebben omdat zij geen gebruikmaakten van de milieustraat. Afgelopen tijd is het gebruik van pasjes aangekondigd via meerdere kanalen en stickers op de containers van de sorteerstraatjes, maar dit heeft meer tijd nodig. Dit is meer de oorzaak van illegale bijplaatsingen, niet zozeer de invoering van diftar sec. Voorts worden extra controlerondes gemaakt in samenwerking tussen boa's en Area om de sorteerstraatjes netjes te houden. B&W hebben de overtuiging dat gewenning aan de pasjes de aanloopproblemen uiteindelijk zal wegnemen. Bij de luiercontainers deed zich een ongelukkige storting voor op 1-2 januari. Meteen op 3 januari heeft Area dit opgelost; de pasjes werken weer naar behoren.

CDA weet dat 10 van de geplande 30 luiercontainers in werking zijn. Dat betekent wel dat veel jonge gezinnen nog behoorlijke afstanden moeten afleggen om hun luieraafval aan te bieden. Is de realisatie van luiercontainers te versnellen voor de GFE-zuilen, die als deadline pas 1 juli hebben? Is tussentijds compensatie mogelijk voor de jonge gezinnen die met hoge kosten te maken krijgen?

Wethouder Van der Weide is blij dat voor 1 januari al tien luiercontainers operationeel zijn. Hij had de overige twintig ook liever vandaag geplaatst gezien. Maar waar versnelling mogelijk is, zullen B&W dit niet nalaten. De gemeente blijft afhankelijk van de leverancier.

VVD heeft twee vragen. 1) De glasbakken zijn eerst kriskras neergezet, later is dat verbeterd. Is een maandelijkse diftar-update in deze commissie te overwegen? 2) Het verstrijken van de termijn bij de vergunning voor de appartementenbouw in Nieuw-Dordrecht lijkt een incident. Of raakt dit meer projecten in de pijplijn?

Wethouder Van der Weide stelt dat het bij rechtswege verleende vergunningen altijd om incidenten gaat. Anderzijds is het mensenwerk en geen waterdicht systeem. De afgelopen tijd is extra geïnvesteerd in capaciteit en ict om binnen de termijnen te blijven. Dit is bij project Nieuw-Dordrecht

niet gelukt, waarvoor de aanvraag op 28 december binnenkwam. Betreffend bouwplan past een-op-een in het bestemmingsplan op een prominente dorpslocatie. De discussie betrof alleen welstand: de stedenbouwkundige vormgeving van het dak zou fraaier kunnen. Vraag 1: de glasbakken zijn niet lukraak geplaatst. Wel zorgde dit voor blinde vlekken waardoor omwonenden niet gelukkig waren met de locatiekeuze. In overleg is een en ander aangepast, onder andere door bakken te verwijderen.

PvdA vraagt of er een relatie is tot de intentie tot weigering van de vergunning voor het appartementencomplex in Nieuw-Dordrecht (plat dak) en bezwaren van omwonenden.

Wethouder Van der Weide wijst erop dat van bezwaren nog geen sprake is. Die volgen eventueel pas na raadsbesluit over de vergunning. De voorgenomen weigering betrof alleen de welstand.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Bestemmingsplan 'Klazienaveen, Meridiaan'

Eerste termijn

SP kijkt bij elk bestemmingsplan ook naar de wenselijkheid. Er is in de gemeente een groot tekort aan passende woningen in de sociale huur en koopsector. De zoektocht is kansloos voor startende jongeren en ook ouderen die kleiner willen wonen in hun vertrouwde omgeving. Blijkbaar is de doorstroom te traag. Daarom is het van belang dat woningcorporaties blijven doorbouwen. Om dat te stimuleren stemt de SP in met dit plan.

Wakker Emmen vindt de totale uitbreiding van 33 wooneenheden in lijn met de wens van de raad voor meer woningen. De zienswijzen betreffen vooral uitzicht en zonlicht. Volgens de berekeningen leidt de bouw tot één uur minder zonlicht op enkele momenten in het jaar: dit vindt de fractie aanvaardbaar. Begrijpelijk dat een ander uitzicht niet altijd even wenselijk is. Dit weegt niet op tegen deze aanzienlijke verbetering en vernieuwing. Van aantasting van de privacy is geen sprake.

ChristenUnie vindt i.c. het algemeen belang prevaleren boven het individuele, dat hier van relatief geringe omvang is. Het betreft een belangrijke en wenselijke ontwikkeling van voldoende kwaliteit als opsteker voor het dorp. De fractie stemt in met dit plan.

Voor **PvdA** staat voorop dat iedereen prettig en betaalbaar woont. Goed dat hier voor starters en senioren sociale huurwoningen worden gerealiseerd. In Klazienaveen was al behoorlijk gerenoveerd, dit project komt verder ten goede aan de leefbaarheid. Het parkeerdeel aan de achterkant (Van Echterskanaal) betreft een al vrij drukke omgeving. Is dit niet anders in te richten? De iets mindere inval op sommige momenten van zonlicht voor omwonenden is aanvaardbaar voor de PvdA.

CDA sluit zich volledig aan bij het betoog van de ChristenUnie.

D66 vindt dat dit project een heel mooie kwaliteitsslag mogelijk maakt in Klazienaveen. De zienswijzen zijn afdoende beantwoord. D66 stemt in met dit voorstel.

Vitaal Emmen denkt dat dit mooie project het aanbod van woningen voor diverse doelgroepen vergroot. Daarom steunt de fractie dit plan.

Reactie college

Wethouder Van der Weide is blij dat het plan in goede aarde valt bij de raadscommissie. Deze belangrijke ontwikkeling betreft een vernieuwing van het wat verouderde deel van Klazienaveen en komt dus de leefbaarheid ten goede. Zowel starters als senioren kunnen hierin trekken. Hopelijk zorgt dit voor meer doorstroming op de lokale woningmarkt. Het parkeerterrein is bewust achter de

nieuwbouw gesitueerd om te onttrekken aan het zicht. Het is langs het Van Echtenskanaal inderdaad druk; anderzijds zijn de parkeerplekken ook bereikbaar vanaf de Neptunusbaan. Dit is ook in het belang van de benodigde verkeerscirculatie gezien de functie van het naburige pand. Al met al is de geplande parkeerlocatie verkeerstechnisch de enige adequate optie.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7C. Ontwerpverklaring geen bedenkingen bouw en exploitatie vergistingsinstallatie Gantel 37

Inleiding college

Wethouder Van der Weide spreekt van een lang en complex dossier. De rechter heeft de verklaring van geen bedenkingen in 2016-2017 vernietigd. Het was de bedoeling de nieuwe verklaring in 2019 vast te stellen. Na vertraging door stikstof en de natuurvergunning ligt het voorstel nu opnieuw voor.

Reactie inspreker

De heer Vollenbroek (namens Patio Plants) verwijst naar zijn brief van 4 januari. De installatie is meer een afval- dan biovergister geworden, een behoorlijk accentverschil dat bij de verbranding nog veel groter is. Inmiddels worden geen houtpallets meer verbrand, maar vooral bouw- en slooppafval (41.000 ton per jaar), dat in open sleuven mag worden opgeslagen. Volgens inspreker laat het bestemmingsplan op de locatie geen afvalverwerking toe. Deze is MER-plichtig en daarom moet de originele, nog vigerende en ongewijzigde aanvraag uit 2016 afgewezen worden. De PAS-melding was vanwege depositie van een halve mol stikstof op natuurgebied Bargerveen. De aanvraag noemt 187 kg. NOx energie, in werkelijkheid gaat het om 16.600 kg. (factor 89). Dit matcht van geen kant. De 187 kg. staat niet in de aanvraag of de concept-omgevingsvergunning. Dit maakt een nieuwe verklaring van geen bedenkingen onmogelijk. De provincie heeft bij haar positieve weigering, kennelijk door haast, net als de gemeente dezelfde fout gemaakt door in 2018 niet eerst de ontwerpbeschikking ter inzage te leggen. Vanwege de opslag in open sleuven zijn blijkens het onderzoek fyto-sanitaire problemen te verwachten, met grote risico's voor de naburige tuinders: hier voldoet de ontwerpbeschikking opnieuw niet aan. De aanvraag uit 2018 betreft een overdekte opslag die de fyto-sanitaire problemen middels afzuiging grotendeels oplost. Het blijft onbegrijpelijk dat initiatiefnemer HoSt de aanvraag voor de vergister doorzet. De RVO-subsidie voor laagtemperatuurwarmte is al geschrapt. Daarmee lijkt het project niet rendabel.

Wakker Emmen leest in bijlage 1 dat volgens B&W de ruimtelijke argumenten terug te leiden zijn naar de bouwregels waarmee de ontwikkeling in strijd is. Daarmee mag het lopende beroep tegen de natuurvergunning geen reden zijn om de verklaring van geen bedenkingen te weigeren of voor het uitstel van het besluit. Hoe verhoudt zich dit tot het betoog om de verklaring juist niet af te geven? En hoe schat inspreker het vervolgproces in als de raad toch besluit tot de verklaring?

De heer Vollenbroek herhaalt zijn argument dat het project waarvoor de eerdere vvgb was afgegeven, volstrekt anders van aard is dan de aanvraag. Voorts is een afgifte van de verklaring niet specifiek te beperken tot de bouwregels, maar tot het hele bestemmingsplan. In 2019 heeft de gemeente na vervallen van de PAS-melding de verklaring niet voor niets ingetrokken. Blijkbaar is het standpunt veranderd. Bovendien meldt het bestemmingsplan 150 m², terwijl het nu over 6.300 m² gaat. Het gaat dus wel degelijk om de bouwregels. De wijze van afvalverwerking wordt niet in het bestemmingsplan getoetst. Als de raad toch tot de vvgb overgaat, zal Patio Plants bezwaar maken en zonodig beroep instellen, waarmee de zaak tot najaar 2022 wordt vertraagd. Met de eventuele gang naar de Raad van State komt daar nog een jaar extra bij. Daar is aanvrager niet mee gediend.

Eerste termijn

Vitaal Emmen is hier nog niet uit. Het lijkt i.c. nog steeds om afvalhout te gaan, dat niet goed is voor het milieu. Daar kan de fractie zich nog steeds niet in vinden.

SP vindt het een fout uitgangspunt dat het huidige bestemmingsplan een biovergister toestaat. Die is een onwenselijke en absoluut niet-duurzame energieopwek die voor meer klimaatschade zorgt dan kool en gas. In Nederland zijn al ruim 600 biomassacentrales in bedrijf voor 11,4 miljard euro, die schadelijk zijn voor klimaat, luchtkwaliteit en directe omgeving. De gemeente moet daarom nieuwe biovergisters niet meer toestaan; beschikbare subsidies zouden naar écht schone energie moeten gaan. De eerder toegestane bestemmingswijziging ziet op de bouwregels voor de maximale omvang van het bouwblok ter plekke, veel meer dan de standaardomvang volgens het bestemmingsplan. Als de raad met deze wijziging instemt, komt de biovergister er. Gaat de raad niet akkoord, dan moet de installatie worden aangepast. Tegenhouden lukt waarschijnlijk niet meer, tegenstemmen wel.

PvdA refereert aan de in het verleden verleende vergunningen en de bestemmingswijziging. In 2017 weigerde de raad de verklaring van geen bedenkingen (vvgb), tegen de wens van de PvdA in. Het betrof verruiming van de bouwoppervlakte in de bouwregels, niet de gebruikregels in het oorspronkelijke bestemmingsplan van 2015. Volgens B&W zou van een ommissie bij het bouwoppervlak, op de vraag van de fractie, geen sprake zijn. De rechtbank oarmde in 2018 het raadsbesluit om de vvgb te weigeren. Na de volgende hick-up, de rechtszaak over de PAS-melding, ligt nu een nieuwe ontwerp-vvgb voor. De PvdA kijkt daarbij naar de zuivere besluitvorming. Een bezwaarpunt in 2017 van de fractie was de toen vastgestelde Energienota met onder andere beleid voor een klimaatneutrale gemeente in 2050. De PvdA wil dit zeker meewegen in haar oordeel.

ChristenUnie was het indertijd eens met de PvdA dat er geen grond was indertijd de verklaring van geen bedenkingen te weigeren. Die (bestemmingsplantechnische) gronden lijken er nu evenmin te zijn. Wel is de fractie wat in verwarring door het betoog van de inspreker. De zaak lijkt nu eerst en vooral op het bordje van de provincie te liggen.

CDA is ook in verwarring over de brief van inspreker, waarbij men de B&W-reactie mist. De fractie weet dat de raad alleen over de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) gaat op basis van verruiming van het bouwoppervlak. Nu dat is aangepast, lijkt er geen reden meer de vvgb te weigeren. Voor het eindoordeel wacht het CDA de reactie van de wethouder af.

D66 is niet direct voorstander van houtgestookte WKK's of biovergisters. Echter, gronden voor weigering van de verklaring van geen bedenkingen lijken er na aanpassing niet meer te zijn. Het project lijkt aan te sluiten bij het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid. Hopelijk kan de wethouder de twijfel na het betoog van inspreker wegnemen.

Wakker Emmen veronderstelt grote belangen bij initiatiefnemer HoSt bij dit project gelet op zijn vasthoudendheid in de langsepende procedures. Door de vele vergunningen en wijzigingen is het hele dossier (900 pagina's) onoverzichtelijk geworden. Op de recente informatieavond werd de raad verteld dat zij geen andere keuze had dan dit derde verzoek tot afgifte van de verklaring van geen bedenkingen nu wel te honoreren. Het doornemen van alle stukken, ook die van inspreker, heeft de fractie aan het twijfelen gebracht. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor een houtgestookte WKK en een biovergistingsinstallatie. Echter, volgens de stukken gaat het nu om een (afval)vergister van 25.000 ton en een houtgestookte WKK van 16.000 ton. De grondstof is 41.000 ton afval per jaar (112,3 ton per dag). Hoe verhoudt zich dit tot de bovengrens van de vormvrije MER (50 ton per dag)? Staat de vigerende bestemming (bedrijfsbiovergisting met één biovergister, gasdistributie en drie andere objecten) de afvalvergister van deze omvang toe? Graag een reactie van B&W op het antwoord van inspreker op de eerdere vraag van Wakker Emmen. Het afval wordt in de open lucht in brede sleuven bewaard. Het is enkel de aanbeveling, geen verplichting, het afval af te dekken. Hoe verhoudt zich dit tot artikel 18 van de Afvalstoffenverordening?

Reactie college

Wethouder Van der Weide betoogt dat voor de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) vooral het maximum ad 150 m² aan overige bouwwerken ter plekke centraal staat uit dit veelomvattende dossier. Een vvgb betreft alleen de ruimtelijke, niet de gebruiksaspecten en is dus geen instrument om de hele ontwikkeling tegen te houden. De rechtbank baseerde de eerdere uitspraak ook alleen op ruimtelijke gronden. Dergelijke motivatie is noch door de raadscommissie, noch door inspreker ingebracht. Het staat hun vrij daar alsnog mee te komen. Het door de raad in 2015 vastgestelde bestemmingsplan maakte dus toen al veel onherroepelijk mogelijk qua gebruik; daaraan moet de omgevingsvergunning dus ook worden getoetst. Overige argumenten erbij halen is politiek gezien mischien verleidelijk, vandaar dat op de informatieavond al op de juridische aspecten is gewezen. Het eerdere voorstel is in 2019 van de agenda gehaald, hangende de gevolgen van de stikstofdiscussie. Inmiddels heeft de provincie, op grond van de nieuwste inzichten op dit vlak, besloten tot positieve weigering. Mocht de lopende beroepszaak uitwijzen dat er wel een natuurvergunning nodig is, is dat minder relevant als juridisch steekhoudend element voor deze vvgb. Dat versmalt dus heel erg de discussie. De gronden van inspreker inzake milieu raken een andere procedure: de revisie van de milieuvergunning uit 2009-2012 die op korte termijn ter inzage komt. De uitgebreide lijst van afvalstromen in de vergunning van 2009 wijkt niet af van de aanvraag uit 2016. Het geschetste beeld dat het hele project naar aard inmiddels heel anders zou zijn dan in 2009, ligt daarmee veel genuanceerder. De uitvoerige brief van inspreker is pas 4 januari ontvangen, in de laatste week van het kerstreces. Het college was nog niet in staat hier schriftelijk op te reageren. Dit zal voor de komende raadsvergadering alsnog gebeuren door in te gaan op de meest relevante gronden, zodat de raad die in haar oordeel kan betrekken.

Reactie inspreker

Volgens **de heer Vollenbroek** leest het college de rechterlijke uitspraak erg selectief. Daarin staat dat de primaire argumentatie niet voldeed. Later is dit aangevuld, maar dit was pas na weigering van de vvgb. Hier is de rechter ook over gevallen. Het bestemmingsplan maakt geen afvalverwerking mogelijk; daarmee past het project niet. Volgens de oorspronkelijke vergunning zou alleen houtafval worden verstoekt, nu gaat het om bouw- en sloopafval. B&W vinden kennelijk de risico's voor de tuinders van de onoverdekte afvalopslag van ondergeschikt belang. Het college zou meer oog moeten hebben voor de tuinbouwbelangen. Voor de fytosanitaire problemen ligt een pasklare oplossing besloten in de aanvraag uit 2018. Het is beter daarvoor te gaan.

Tweede termijn

ChristenUnie, D66 en LEF! wachten de tegenargumentatie op de brief van inspreker af om tot een eindoordeel te komen voor de komende raadsvergadering.

PvdA dankt de wethouder voor de scherpe en duidelijke reactie dat de vvgb alleen de ruimtelijke en niet de (reeds onherroepelijke) gebruiksfunctie raakt.

CDA gaat ervan uit dat de B&W-reactie adequaat is en dat het raadsvoorstel als A-stuk naar de komende raadsvergadering kan. Indien nog nodig komt de fractie dan met een stemverklaring.

Wakker Emmen begrijpt dat het bij de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) alleen om het maximale oppervlak van de te bouwen objecten (niet gebouwen) gaat. De eerste vvgb betrof wezenlijk andere productiemiddelen, namelijk een houtgestookte WKK en een biovergister. Graag een reactie van het college hierop, evenals op de eerdere vraag over de MER-vrije situatie. Wakker Emmen neemt de toegezegde collegebrief mee in de overwegingen.

Reactie college

Wethouder Van der Weide herhaalt zijn toezegging inzake een tijdige antwoordbrief in reactie op de schriftelijke en mondelinge inspraakreactie. Voor elk van de twee verschillende installaties gel-

den andere MER-normen. Elk van beide installaties blijft dan binnen de normering van een MER-vrije aanvraag. Wakker Emmen brengt de gebruiksfunctie in. Dit raakt de parallel lopende procedure van de revisie-milieuvergunning, maar niet de vvgb over alleen de ruimtelijke aspecten voor beide bouwwerken. Bovendien bepaalt het landelijke Activiteitenbesluit de invoer van een vergistingsinstallatie. De uitgebreide lijst van afvalstromen – dus niet de verkorte lijst van inspreker – is in lijn daarmee. In de antwoordbrief wordt een en ander nog uitvoerig toegelicht.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat.

7D. Bindend advies en verplichte participatie Omgevingswet

Inleiding college

Wethouder Van der Weide meldt de conclusies uit beide C-discussies vorig jaar te hebben vertaald in het voorstel. Hiermee zijn het bindend advies en de verplichte participatie goed geregeld voor de deadline 1 juli inzake de Omgevingswet.

Eerste termijn

PvdA vond dit proces complex. Zij vindt de bindend-advieslijst, bijna als spiegelbeeld van de huidige lijst verklaring van geen bedenkingen, logisch. De lijst is ten opzichte van de eerste C-discussie niet veranderd. De politieke-antennebepaling is juridisch niet haalbaar. De lijst lijkt niet-temin aardig compleet om ermee in te stemmen. Of hij werk- en haalbaar is, is nu moeilijk in te schatten. De koppeling van beide lijsten lijkt logisch. Dat het hoe, wie, wat en de kwaliteitsborging aan de initiatiefnemer is, baart zorgen. Dit blijkt een toetsingsonderdeel te zijn aan de hand van de scorelijst. Het is echter geen weigeringsgrond. Ook bij geen draagvlak is er straks dus feitelijk geparticipeerd. Er is wel een mogelijkheid tot niet-meewerken aan de omgevingsvergunning als de belangen van de omgeving groter zijn dan die van initiatiefnemer. Wanneer is daar sprake van? Voor de PvdA gaat het erom dat de inwonersbelangen worden gehoord, meegenomen en gewogen. Zij pleit bij invoering van de lijsten de raad de eerste twee jaar frequent te informeren om, indien nodig, de lijsten te kunnen aanpassen.

ChristenUnie meent dat het proces goed is gevolgd en kan in grote lijnen instemmen met de bindend-advieslijst. Is het bij de verplichte participatie een goed idee richting invoering van de wet een duidelijk kader neer te leggen middels een verordening inclusief toelichting met goedkeuringsgronden aan een initiatiefnemer? Dan kan de raad het meenemen van de inwonersbelangen goed toetsen. Graag de toezegging dat dit en volgende colleges de politieke antenne voldoende gebruiken om in voorkomende gevallen het gevoel in de samenleving c.q. bij de raad mee te nemen.

SP ziet dat de raad vooral belast wordt met de hoofdlijnen en tijdig besluiten moet nemen. Maar doet zij zichzelf daarmee niet tekort? Zij is door de inwoners gekozen om besluiten te nemen. Past dan de grote handelsvrijheid van B&W? De SP heeft haar bedenkingen, want participatie is erg belangrijk en liefst zo vroeg mogelijk. Wat is verplichte participatie? Graag meer uitleg.

VVD ziet de omvattende Omgevingswet gepaard gaan met veel haken, ogen en kansen. De fractie kan zich vinden in de bindend-advieslijst. Als de regels tussentijds aanpassingen behoeven, moet de raad dat zeker doen. Evaluatie draagt dus bij aan het gaandeweg het proces leren. Hoe gaan de inwoners de participatie en de onderzoeksresultaten oppakken? Hoe gaat de gemeente om met de communicatie? Dit gaat nu al gepaard met voors en tegens, zoals bleek bij het initiatief Ridderveld. De nieuwe wet vraagt een ingrijpend andere inzet en werkwijze van ambtenaren en raadsleden

CDA ziet dit als sluitstuk van het proces. De fractie had in de laatste C-discussie niet begrepen dat bindend advies en verplichte participatie een en dezelfde lijst betroffen. Een andere opzet is ingewikkeld, dus het kan zo blijven. Maar het participatie-instrument en de mate van inzet zouden veel

meer de eigen verantwoordelijkheid van initiatiefnemer moeten zijn. Wellicht is een aanvullende tekst mogelijk dat die partij de afweging moet maken over de maatschappelijke impact van een plan en deze aan B&W moet voorleggen. Dan heeft de raad ook een toetssteen. Fundamenteel is de politieke antenne. Die kan logischerwijs geen formele plek krijgen in de lijst. Maar bij de voorgestelde formulering ligt de verantwoordelijkheid van de politieke afweging bij het college, terwijl de raad de zekerheid moet hebben dat dit in voorkomende gevallen ook gebeurt. Hoe is dit ook voor een volgend college te bewaken? Wellicht is via de notulen van de beraadslaging in de komende raadsvergadering de plicht vast te leggen tot consulteren van de raad bij politieke gevoelige onderwerpen, zonder dat dat tot een bindend advies leidt.

Wakker Emmen heeft waardering voor het goed meenemen in het proces door de ambtelijke organisatie via discussies en informatiebijeenkomsten. De fractie mist de politieke antenne. Hoe gaat het college straks om bij aanvragen die de raad politiek gezien onwenselijk vindt? Participatie is meedenken; hoe is dit kwalitatieve oordeel te waarborgen? Het college kan een bindend advies met niet-wettelijke status naast zich neerleggen. Over de door Wakker Emmen aanbevolen hoorcommissie om besluiten te versnellen, is niets terug te lezen. Waarom niet? Wanneer kan de raad de eerste evaluatie verwachten?

Reactie college

Wethouder Van der Weide beaamt dat dit proces een goede basis is geweest voor (het begrip voor) de keuzes in dit voorstel. In die zin hebben de C-discussies hun waarde gehad. Het bindend advies is een praktische en logische route richting besluitvorming die zekerheid biedt en herkenbaar is. Het verdient de aanbeveling eerst minimaal een jaar te werken met deze methode en die dan te evalueren (vóór zomerreces 2023). Als dit lopende het proces eerder moet, is daar altijd toe te besluiten. Met de lijst wordt vastgesteld wat en wanneer geparticipeerd wordt. De wijze waarop moet nog in beleidsregels worden vastgelegd; aan de verordening hiertoe wordt gewerkt. De politieke antenne stuit op juridische belemmeringen. Gevoeligheden zijn niet altijd ruim van tevoren te voorzien of in een bepaald thema te gieten. Het is aan B&W om die antenne scherp te hebben. Het is formeel geen bindend advies, het gaat wel formeel om een raadsopvatting c.q. –besluit waarnaar het college te handelen heeft. Voor dat principebesluit moet worden verkend wat er het beste bij past. Dat vergt enige creativiteit. De hoorcommissie kan een instrument zijn om procedures te versnellen, het is nog niet van tafel. Het kan onderdeel worden van de werkwijze die de komende periode wordt uitgewerkt.

Tweede termijn

CDA vindt het de morele plicht van het college om het gevoel van de raad over politiek beladen thema's te peilen. Dit aspect moet tekstueel zwaarder worden aangezet dan de huidige formulering als mogelijkheid. Is dat nu niet mogelijk, dan resteert de weg via vastlegging van de morele plicht in de handelingen van de komende raadsvergadering (te behandelen als B-stuk).

PvdA kan zich vinden in de suggestie van de wethouder om samen de verplichte participatie verder vorm te geven, evenals de werkwijze rond de politieke antenne in combinatie met de evaluatie.

Reactie college

Wethouder Van der Weide kan zich vinden in het tekstvoorstel van het CDA. Verankering hiervan in het raadsvoorstel is de meest praktische oplossing in dezen.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8. Bespreken A-stukken

8A. Bestemmingsplan 'Barger-Compascuum, Verlengde Oosterdiep OZ 61'

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8B. Bestemmingsplan 'Barger-Oosterveld, Bargerweg 64 tot en met 67'

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

9. Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen raadscommissie Wonen & Ruimte van 6 december 2021

Voorzitter Moinat stelt vast dat de notulen van 6 december 2021 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

PvdA wil graag stuk 11A agenderen voor de volgende commissie, de motivering volgt.

Voorzitter Moinat wijst erop dat die motivering dan uiterlijk maandag 17 januari a.s. om 12.00 uur bij de griffie binnen moet zijn.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Moinat sluit de vergadering om 22.49 uur onder dankzegging.